

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 746

van **LEO PIETERS**

datum: 28 april 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer (SuMMA) - Resultaten

Het Steunpunt Duurzaam Materialenbeheer moest in het verleden een belangrijke rol van het beleid in de transitie naar een duurzaam materialenbeheer spelen.

De hoofdpdracht van SuMMA zou bestaan uit onderzoekopdrachten die gericht waren op het verwerven van diepgaandere inzichten over hoe het beleid de overgang zou kunnen maken naar een meer circulaire economie door materialen duurzamer te beheren.

Er was een jaarlijks werkbudget van 510.000 euro gereserveerd. Een eenvoudige zoektocht op het internet om na te gaan wat dit steunpunt gedurende de afgelopen vier jaar nu eigenlijk in ruil voor 2.040.000,00 euro (= 4x 510.000 euro) werkingsbudget presteerde, is echter bedroevend.

Een heel beknopte pagina op de website van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en een publicatie-overzicht met welgeteld twee publicaties (<https://www.ovam.be/nieuw-steunpunt-duurzaam-materialenbeheer-in-een-circulaire-economie>) maar deze pagina is intussen zelfs niet meer beschikbaar), en een infopagina op het Vlaams onderzoeksportaal FRIS waaruit blijkt dat de opdracht van SuMMA op 31 december 2021 eindigde (<https://researchportal.be/nl/project/steunpunt-duurzaam-materialenbeheer-een-circulaire-economie-summa>).

Niettegenstaande deze bedroevende prestaties stelde de minister in het antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 1418 van 1 februari 2022 dat de eindevaluatie van SuMMA positief was, alsook dat hieraan een vervolg zal komen maar dat de brugfunctie tussen onderzoek en beleid daarbij versterkt zou worden.

1. Wat is intussen het lot van SuMMA; heeft de minister intussen reeds een beslissing genomen over het door haar aangekondigde vervolgtraject? Zo ja, kan de minister verduidelijken welke beslissing zij heeft genomen (inzonderheid qua verdere inhoudelijke opdracht, kostprijs, looptijd van de opdracht, alsook op welke wijze de brugfunctie tussen onderzoek en beleid zal worden versterkt)? Zo niet, wanneer zal deze beslissing uitgevaardigd worden?
2. Kan de minister verduidelijken waarom dat zij de eindevaluatie van SuMMA alsnog als positief bestempelde, als men weet dat dit steunpunt tussen 1 januari 2017 en 31 december 2021 van de Vlaamse overheid maar liefst 2.040.000,00 euro werkingsbudget kreeg toebedeeld, maar gedurende deze vierjarige periode bedroevend weinig return opleverde voor de Vlaamse overheid?

ANTWOORD

op vraag nr. 746 van 28 april 2022

van **LEO PIETERS**

1. De beslissing werd inmiddels genomen om een nieuw steunpunt met acronym CE Center te financieren met looptijd 1/1/2022-31/12/2026, met een jaartoelage van 600.000€ gefinancierd vanuit OVAM, EWI en Vlaanderen Circulair.

De opdracht van het nieuwe steunpunt bouwt verder op het voorgaande steunpunt en zal focussen op vijf onderzoeksclusters: 1/ Doorontwikkeling van de CE-monitor; 2/ Scenario-ontwikkeling rond circulaire economie en trendopvolging; 3/ Socio-economische effecten van beleid voor de circulaire economie; 4/ Juridische knelpunten; 5/ Discourse, gedrag en sturingsstrategieën in de circulaire economie. Clusters 1 t.e.m. 3 liggen in het verlengde van het onderzoek van het afgesloten steunpunt; Clusters 4 en 5 werden toegevoegd ten opzichte daarvan.

In de uitwerking van het onderzoek werd de zgn. brugfunctie als volgt versterkt:

- Het volledige onderzoeksprogramma wordt gedefinieerd als een rollende agenda met casestudies en opdrachten met specifieke begeleidingsgroepen van stakeholders.
 - Elke casestudie en opdracht mondt uit in een beleidsrapport, dit parallel aan eventuele academische publicaties op basis van het onderliggende onderzoek.
 - Bij afronding van een casestudie of opdracht wordt bij de bespreking van de draft-finale versie van het rapport extra aandacht gegeven om te verkennen hoe de resultaten concreet tot hun recht kunnen komen binnen de beleidspraktijk, en de bevindingen ervan worden toegevoegd aan het rapport.
 - Een half jaar na publicatie van een rapport gaan de onderzoekers bij de betreffende begeleidingsgroep na in welke mate de inhoud van het rapport of delen ervan inmiddels gebruikt werden in de beleidspraktijk. Deze check laat de onderzoekers tegelijk toe om te leren hoe hun werk beter te positioneren in de zgn. policy-science interface.
 - Er wordt verkend of het concept van Technology Readiness Level (TRL) vertaald kan worden naar een equivalent Policy Readiness Level, teneinde de bruikbaarheid van onderzoeksresultaten voor de beleidsmakers beter te kunnen kaderen.
2. Vanaf de start werd het steunpunt in het zog van de oprichting van Vlaanderen Circulair herdoopt in 'Steunpunt Circulaire Economie'. De benaming 'CE Center' werd ook al voor de publicaties van het vorige steunpunt gebruikt, omdat het beter verwijst naar onderzoek rond de circulaire economie. Alle output en exposure van het steunpunt staan ter beschikking op de website ce-center.be: deze website bevat:
 - 22 beleidspublicaties, die gezamenlijk meer dan 16000 keer gedownload werden: deze omvatten de thema's indicatoren, bio-economie, consumentengoederen, mobiliteit, bouw, scenario's, kunststoffen, werkgelegenheid, kritieke grondstoffen, hogere R-strategieën
 - 4 events: workshop over het monitoren van duurzaamheidstransities, voorstelling conclusies over de case studie autodelen, lancering brede meting van hergebruik in Vlaanderen, webinar over circulaire businessmodellen en het slotevent van 22 november 2021 waarop de CE monitor gelanceerd werd evenals een bredere voorstelling van de onderzoeksresultaten (<https://ce-center.vlaanderen-circulair.be/nl/slotevent-ce-center>)

- 21 wetenschappelijke papers in toonaangevende internationale academische tijdschriften. Deze publicaties zijn terugvindbaar in FRIS. Dat gebeurt automatisch via de Universiteiten zelf, maar niet onder de noemer 'steunpunt circulaire economie'. In de voorgaande overeenkomst met het Steunpunt SUMMA stond de verplichte publicatie van de academische papers in FRIS niet als uitdrukkelijke voorwaarde vermeld. De Universiteiten doen dit dus al vanuit hun eigen engagementen. In de nieuwe overeenkomst met het huidige Steunpunt CE-Center is het wel uitdrukkelijk opgenomen dat de academische papers opgenomen dienen te worden in de FRIS-databank.
- Publicaties van het onderzoek in de Vlaamse kwaliteitspers, bv. onderzoek autodelen in De Morgen, meting hergebruik in De Standaard, studiewerk over batterijen en zonnepanelen in De Tijd, oplevering CE monitor in diverse kranten.
- Communicatiemateriaal voor een breder publiek zoals een reeks introductiefilmpjes, blogs en interviews.

De belangrijkste deliverable van Steunpunt Circulaire Economie was het opleveren van de **CE monitor voor Vlaanderen**. Deze kwam tot stand op basis van wetenschappelijk onderzoek en uitgebreide consultaties van beleidsmakers en actoren betrokken in de transitie gedurende vijf jaar. Als eindproduct werd een online interactieve monitor opgeleverd die ondergebracht werd via <https://cemonitor.be/>. Deze monitor laat toe om op basis van de beschikbare data te weten of we op de goede weg zijn met die circulaire economie en om onderbouwd beleidskeuzes te maken. Verder onderhoud en ontwikkeling van de monitor en de achterliggende data maken voorwerp uit van de opdracht van het nieuwe steunpunt.

Op de achtergrond bouwde Steunpunt Circulaire Economie aan een kennisnetwerk voor beleidsonderzoek in Vlaanderen en internationaal. Hierdoor kwamen een aantal flankerende onderzoeksprojecten tot stand, bv. twee onderzoeksprojecten over valorisatie van hout, het ontwikkelen van CE-indicatoren voor het stedelijke niveau, de data-uitdagingen omtrent materiaalpaspoorten, circulaire werkgelegenheid. De gedetailleerde olijstingen zijn beschikbaar via de jaarverslagen.

Daarnaast namen de steunpuntonderzoekers geregeld deel aan beleidsprocessen (ook internationaal) via workshops, conferenties, vergaderingen, consultaties etc. De gedetailleerde olijstingen zijn beschikbaar via de jaarverslagen.